

Összefoglaló

az Európai Unió Bírósága szellemi tulajdont érintő ügyekben hozott ítéleteiről

2014/IV. negyedév

SZABADALMI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-364/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – ítélet¹

A kérdést előterjesztő bíróság: High Court of Justice (Chancery Division) (Egyesült Királyság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: International Stem Cell Corporation

Alperes: Comptroller General of Patents

Tényállás:

A felperes két nemzeti szabadalom bejelentője az Egyesült Királyságban. A GB0621068.6 sz. bejelentés (oocyták partenogenetikus aktiválása emberi embrionikus őssejtek előállítására céljára) igénypontként partenogenetikus módon aktivált oocytákból pluripotens emberi őssejtvonalak előállításának módszereit, valamint az igénypontban megjelölt módszerek szerint előállított őssejtvonalakat tartalmazza. A GB0621069.4 sz. bejelentés (szintetikus szaruhártya retina-őssejtekből) igénypontként szintetikus szaruhártya vagy szaruhártya-szövetek előállításának módszereit – amelynek során partenogenetikus úton aktivált oocytákból pluripotens őssejtek kerülnek izolálásra –, valamint az e módszerek szerint előállított szintetikus szaruhártyát vagy szaruhártya-szöveteket tartalmazza.

Az angol hivatal arra a megállapításra jutott, hogy a szabadalmi bejelentésekben leírt találmányok a Bíróság Brüstle-ítéletében² meghatározott emberi embriók felhasználását érintik, nevezetesen olyan organizmusokat, amelyek „képesek beindítani az emberi egyedé fejlődés folyamatát”, és ezért nem szabadalmazhatók. Ennek megfelelően elutasította a bejelentéseket.

A felperes fellebbezést nyújtott be a határozattal szemben arra hivatkozva, hogy a Bíróság által a Brüstle-ítéletben elfogadott vizsgálat célja az volt, hogy csak azokat az organizmusokat zárja ki a szabadalmazhatóságból, amelyek képesek beindítani az emberi egyedé fejlődés folyamatát. Ezért a szűzterméssel aktivált oocytákat a felperes véleménye szerint csak olyan mértékben lehet kizárni a szabadalmazhatóság alól, amennyiben képesek totipotens sejteket létrehozni.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Beletartoznak-e a biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról szóló 98/44/EK irányelv³ 6. cikke (2) bekezdésének c) pontjában⁴ szereplő „**emberi embrió**” fogalmába a megtermékenyítetlen emberi petesejtek, amelyeket szűztermés útján osztódásra és

¹ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=160936&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=102094>

² A C-34/10. sz. Brüstle ügyben 2011. október 18-án hozott ítélet [EU:C:2011:669].

³ A biotechnológiai találmányok jogi oltalmáról szóló, 1998. július 6-i 98/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

⁴ Az (1) bekezdés alapján nem részesülhet szabadalmi oltalomban különösen az emberi embrió alkalmazása ipari vagy kereskedelmi célra. [6. cikk (2) bekezdés c) pont]

továbbfejlődésre ösztönöztek, és amelyek a megtermékenyített petesejtekkel ellentétben csak pluripotens sejteket tartalmaznak, és nem képesek arra, hogy emberi egyedé fejlődjenek?

Döntés:

A Bíróság álláspontja szerint ahhoz, hogy „emberi embriónak” legyen tekinthető, a megtermékenyítetlen emberi petesejtnek feltétlenül rendelkeznie kell az emberi egyedé fejlődés benne rejlő képességével. Következésképpen abban az esetben, ha a megtermékenyítetlen petesejt nem felel meg e feltételnek, önmagában az a tény, hogy ezen organizmus fejlődési folyamata beindul, még nem elegendő ahhoz, hogy azt „emberi embriónak” lehessen tekinteni. Abban az esetben viszont, ha az ilyen petesejt rendelkezne az emberi egyedé fejlődés benne rejlő képességével, azt ugyanúgy kellene kezelni, mint a megtermékenyített emberi petesejtet, annak minden egyes fejlődési szakaszában.

Mindezek alapján **azok a megtermékenyítetlen emberi petesejtek, amelyeket szűznemzés útján osztódásra és továbbfejlődésre ösztönöztek, nem minősülnek a 98/44/EK irányelv 6. cikke (2) bekezdésének c) pontja értelmében vett „emberi embriónak”, ha – a tudomány jelenlegi állására tekintettel – mint ilyenek, nem rendelkeznek az emberi egyedé fejlődés benne rejlő képességével, aminek vizsgálata a nemzeti bíróság feladata.**

C-539/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – főtanácsnoki indítvány⁵

A kérdést előterjesztő bíróság: Court of Appeal (Egyesült Királyság)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Merck Canada Inc.; Merck Sharp & Dohme Ltd

Alperes: Sigma Pharmaceuticals PLC

Tényállás:

A konkrét ügy a Merck „Singular” elnevezésű gyógyszerének (általános elnevezése: montelukast) a Sigma által Lengyelországból az Egyesült Királyságba való párhuzamos behozatalával foglalkozik.

A különleges mechanizmus⁶ alkalmazásával a Pharma XL lengyel cég 2009. június 22-én levelet küldött a Merck Sharp and Dohme Ltd (MSD) részére, amelyben tájékoztatást adott azon szándékáról, hogy a szóban forgó gyógyszert az Egyesült Királyság területére behozza. Az MSD e levélre – adminisztratív hiba okán – nem válaszolt. Ezt követően a Pharma XL megkérte a parallel import engedélyeket, amelyeket a hatóság 2010. szeptember 10-én megadott. A behozatalt nem a Pharma XL végezte, hanem az azonos csoporthoz tartozó Sigma. 2010. december 14-én a Merck Canada és az MSD képviselői levelet írtak a Pharma XL részére, kifogásolva a behozatalt. Az alperes ezt követően felhagyott a behozatallal.

⁵ Az indítvány magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=158897&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=101386>

⁶ A különleges mechanizmus értelmében a Cseh Köztársaság, Észtország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Lengyelország, Szlovénia és Szlovákia esetében olyan gyógyszertermékre adott szabadalom vagy KOT jogosultja vagy kedvezményezettje, amelyre vonatkozóan a bejelentést valamely tagállamban akkor tették, amikor a termékre ilyen oltalmat az említett új tagállamok valamelyikében nem lehetett szerezni, a szabadalomból vagy a KOT-ból eredő jogait gyakorolhatja annak érdekében, hogy megakadályozza a termék olyan tagállamba vagy tagállamokba történő behozatalát vagy ottani forgalomba hozatalát, ahol az adott termék szabadalmi oltalom vagy kiegészítő oltalom alatt áll, még akkor is, ha a terméket ebben az új tagállamban ő hozta vagy hozzájárulásával hozták először forgalomba. Bárkinek, aki a fenti bekezdés hatálya alá tartozó gyógyszerterméket kíván egy olyan tagállamba behozni vagy ott forgalomba hozni, ahol a termék szabadalmi vagy kiegészítő oltalom alatt áll, igazolnia kell az illetékes hatóságoknak a szóban forgó behozatalra vonatkozó kérelemben, hogy az oltalom jogosultját vagy kedvezményezettjét egy hónappal korábban értesítette. [2003. évi csatlakozási okmány IV. mellékletének 2. pontja]

A felperesek kártérítést kérnek a szabadalmi joguk megsértése miatt, illetve kérik az eladatlan áruk megsemmisítését. A Merck azzal érvel, hogy a Singulair Lengyelországból való, Sigma általi párhuzamos behozatala sérti a felperesi társaságok 0 480 717. sz. európai szabadalomból eredő jogait, amely szabadalom az Egyesült Királyságban és más országokban is hatályos volt. A szabadalom 2011. december 10-én lejárt, de a montelukast vonatkozásában az általa biztosított oltalmat 2013. február 24-ig kiterjesztette a kiegészítő oltalmi tanúsítvány (a továbbiakban: KOT).

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A szabadalom vagy KOT jogosultja vagy kedvezményezettje csak abban az esetben hivatkozhat a különleges mechanizmus első bekezdése szerinti jogaira, ha először jelezte erre irányuló szándékát?

2. Az 1. kérdésre adott igenlő válasz esetén:

a) Hogyan kell e szándékot jelezni?

b) A jogosult vagy a kedvezményezett nem hivatkozhat jogaira a gyógyszerkészítmény ezen jogainak érvényesítésére irányuló szándék kinyilvánítását megelőzően valamely tagállamban bekövetkezett behozatala vagy forgalomba hozatala esetében?

3. Kinek kell előzetesen tájékoztatnia a különleges mechanizmus második bekezdése értelmében a szabadalom vagy KOT jogosultját vagy kedvezményezettjét? Különösen:

a) A gyógyszerkészítményt behozni vagy forgalomba hozni szándékozó személynek kell megtennie az előzetes tájékoztatást?

vagy

b) Amennyiben a nemzeti jogrendszer ezt megengedi, és nem a tervezett importőr nyújtja be a hatósági engedély iránti kérelmet, akkor a hatósági engedély iránti kérelmet előterjesztő személy általi előzetes tájékoztatás érvényes lehet abban az esetben, ha ez a személy maga nem szándékozik behozni vagy forgalomba hozni a gyógyszerkészítmény, de a gyógyszerkészítmény tervezett behozatalára és forgalomba hozatalára a kérelmező hatósági engedélye alapján kerül sor? és

i. Van-e különbség akkor, ha az előzetes tájékoztatás azonosítja a gyógyszerkészítményt behozni vagy forgalomba hozni szándékozó személyt?

ii. Van-e különbség akkor, ha az előzetes tájékoztatást és a hatósági engedély iránti kérelmet egyetlen gazdasági egységet képező cégcsoporton belüli jogi személy terjeszti elő, és a behozatali és forgalomba hozatali tevékenységet e csoport valamely másik jogi személy tagja végzi az első jogi személy engedélye alapján, de az előzetes tájékoztatás nem azonosítja a gyógyszerkészítményt behozni vagy forgalomba hozni szándékozó jogi személyt?

4. A különleges mechanizmus második bekezdése értelmében kinek kell benyújtani az előzetes tájékoztatást? Különösen:

a) A szabadalom vagy KOT kedvezményezettje olyan személyekre korlátozódik, akik a nemzeti jog értelmében jogosultak az ezen szabadalom vagy KOT érvényesítésére irányuló eljárás indítására?

vagy

b) Amennyiben valamely cégcsoport számos jogi személyből álló egyetlen gazdasági egységet alkot, akkor elegendő az, ha a tájékoztatást annak a jogi személynek címezik, aki a behozatal szerinti tagállamban működő leányvállalat és forgalomba hozatali engedély jogosultja, és nem a csoporton belüli azon jogi személy, aki a nemzeti jog értelmében jogosult az ezen szabadalom vagy KOT érvényesítésére irányuló eljárás indítására, vagy azon az alapon, hogy az ilyen jogi személy a szabadalom vagy KOT kedvezményezettjeként jellemezhető, vagy azon az alapon, hogy elvárható az, hogy az ilyen tájékoztatás rendes

körülmények között eljut a szabadalom vagy a KOT jogosultja nevében döntéseket hozó személyhez?

c) A 4. b) kérdésre adandó igenlő válasz esetén az egyébként megfelelő tájékoztatás nem megfelelővé válik akkor, ha valamely társaság „szabályozási ügyek igazgatójának” címeték, amennyiben ez a társaság nem a csoporton belüli azon társaság, aki a nemzeti jog értelmében jogosult az ezen szabadalom vagy KOT érvényesítésére irányuló eljárás indítására, hanem a behozatal szerinti tagállamban működő leányvállalat és forgalomba hozatali engedély jogosultja, és amennyiben a szabályozási részleg a gyakorlatban rendszeresen kap tájékoztatást a különleges mechanizmus és más kérdések tekintetében párhuzamos importőröktől?

Főtanácsnoki indítvány:

1-2. Valamely szabadalom vagy KOT jogosultja vagy kedvezményezettje, akit a különleges mechanizmus hatálya alá tartozó gyógyszerkészítményre vonatkozó behozatali vagy forgalomba hozatali szándékról megfelelően értesítettek, a különleges mechanizmus második bekezdésében meghatározott határidőn belül köteles válaszolni az értesítésre, hogy ezzel kinyilvánítsa a tervezett behozatal vagy forgalomba hozatal kifogásolásának szándékát, ahhoz hogy jogában álljon érvényesíteni bármely, az érintett termékek behozatalára és forgalomba hozatalára vonatkozó korlátozást. A szabadalom vagy KOT jogosultja vagy kedvezményezettje nem hivatkozhat jogaira a gyógyszerkészítménynek az ezen jogai érvényesítésére irányuló szándék kinyilvánítását megelőzően valamely tagállamban bekövetkezett behozatala vagy forgalomba hozatala esetében.

3. A különleges mechanizmus második bekezdésében előírt értesítést más is megteheti, mint a potenciális importőr vagy forgalomba hozó, feltéve, hogy az utóbbi személyazonosságát az értesítést megtevő személy egyértelműen megjelöli.

4. A különleges mechanizmus második bekezdése szerinti előzetes értesítést olyan személynek kell megküldeni, akinek a nemzeti jog szerint törvényes joga van eljárást indítani a szabadalom vagy KOT érvényesítésére.

C-471/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem⁷

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberlandesgerichts Wien (Ausztria)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Seattle Genetics Inc.

Alperes: Österreichisches Patentamt

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

1. A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló 469/2009/EK rendelet⁸ (a továbbiakban: KOT rendelet) 13. cikkének (1)⁹ bekezdése szerinti, a Közösségen belüli forgalomba hozatalra vonatkozó első engedély keltezésének napja a közösségi jog által meghatározott, vagy e szabályozás arra a napra utal, amelyen az engedély az egyes tagállamok joga szerint hatályba lép?

⁷ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=160403&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=114319>

⁸ A gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványáról szóló, 2009. május 6-i 469/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (kodifikált változat) (HL 2009. L 152., 1.).

⁹ A tanúsítvány időtartama az alapszabadalom jogszabályban meghatározott oltalmi idejének lejártakor kezdődik, és az alapszabadalom iránti bejelentés benyújtásának napja és a termék Közösségen belüli forgalomba hozatalára vonatkozó első engedély keltezésének napja között eltelt időszak öt évvel csökkentett időtartamával megegyező ideig tart. [13. cikk (1) bekezdés]

2. Az 1. kérdés szerinti nap közösségi jog általi meghatározottságát illetően az Európai Unió Bírósága által adott igenlő válasz esetén: mely napot kell e tekintetben alapul venni – az engedély keltének vagy az értesítésnek a napját?

NÖVÉNYFAJTA-OLTALOMRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-481/14. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem¹⁰

A kérdést előterjesztő bíróság: Oberlandesgericht Düsseldorf (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: Jorn Hansson

Alperes: Jungpflanzen Grünewald GmbH

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1. A jogbitorlást elkövető személy által a 2100/94 rendelet¹¹ 94. cikk[e] (1) bekezdésének a) pontja¹² alapján a közösségi növényfajta-oltalmi jogok jogosultjának arra tekintettel fizetendő „arányos kártérítés [helyesen: méltányos díjazás]” meghatározása során, hogy jogosulatlanul folytatta a 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében¹³ megjelölt tevékenységeket, az ugyanabban a térségben a 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében megjelölt tevékenységek tekintetében a piaci engedélyek alapján fizetendő szokásos díjból kiindulva minden esetben meg kell-e állapítani átalány jelleggel egy további, meghatározott „bitorlási bírságot” is? Ez következik a jogérvényesítési irányelv 13. cikk[e] (1) bekezdésének második mondatából?

2. A jogbitorlást elkövető személy által a 2100/94 rendelet 94. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján a közösségi növényfajta-oltalmi jogok jogosultjának arra tekintettel fizetendő „arányos kártérítés [helyesen: méltányos díjazás]” meghatározása során, hogy jogosulatlanul folytatta a 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében megjelölt tevékenységeket, az ugyanabban a térségben a 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében megjelölt tevékenységek tekintetében a piaci engedélyek alapján fizetendő szokásos díjból kiindulva a konkrét egyedi esetben díjnövelő tényezőként figyelembe kell-e venni a következő megfontolásokat, illetve körülményeket is:

a) azt a körülményt, hogy az ügy tényállásának megvalósulásakor az eljárás tárgyát képező bitorolt növényfajta esetében olyan növényfajtaról volt szó, amely különös tulajdonságai miatt önállóságot mutatott a piacon, ha a piaci jogdíjat az eljárás tárgyát képező

¹⁰ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=161436&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=78068>

¹¹ A közösségi növényfajta-oltalmi jogokról szóló, 1994. július 27-i 2100/94/EK tanácsi rendelet.

¹² A jogosult jogosan indíthat pert az alábbiak ellen a jogbitorlás megakadályozása, arányos kártérítés fizetése vagy mindkettő érdekében: aki a 13. cikk (2) bekezdésében megjelölt tevékenységeket közösségi növényfajta-oltalmi jogot elnyert fajta esetében jogosulatlanul folytatja. [94. cikk (1) bekezdés a) pont]

¹³ A 15. és 16. cikk rendelkezéseinek sérelme nélkül, az oltalom alatt álló fajta fajtaösszetevői vagy betakarított terménye (a továbbiakban mindkettő: az anyag) vonatkozásában az alábbi tevékenységek kizárólag a jogosult felhatalmazásával folytathatók:

- a) előállítás vagy újbóli előállítás (többszörözés);
 - b) szaporítás céljára történő előkészítés;
 - c) értékesítésre felkínálás;
 - d) értékesítés vagy egyéb forgalmazás;
 - e) a Közösségből történő kivitel;
 - f) a Közösségbe történő behozatal;
 - g) az a)–f) pontban említett bármely cselekmény céljából történő raktáron tartás.
- A jogosult a felhatalmazását feltételekhez és korlátozásokhoz kötheti. [13. cikk (2) bekezdés]

növényfajta tekintetében kötött hasznosítási szerződésekkel és elszámolásokkal határozzák meg;

Amennyiben e körülmény figyelembevétele szóba jön az egyedi esetben:

Csak akkor engedhető-e meg a díj növelése, ha az eljárás tárgyát képező növényfajta önállóságát megalapozó jellemzők kifejezésre jutnak a fajtaoltalmi leírásban?

b) azt a körülményt, hogy az eljárás tárgyát képező növényfajta a bitorló növényfajta forgalomba hozatalának időpontjában már nagy sikerrel forgalmazták, miáltal a jogbitorlást elkövető személy megtakarította a bitorló növényfajta saját maga általi piaci bevezetésének költségeit, ha a piaci jogdíjat az eljárás tárgyát képező növényfajta tekintetében kötött hasznosítási szerződésekkel és elszámolásokkal határozzák meg;

c) azt a körülményt, hogy az eljárás tárgyát képező növényfajta bitorlásának mértéke időben és az eladott darabszámokra tekintettel átlagon felüli volt;

d) azt a megfontolást, hogy a jogbitorlást elkövető személynek – a hasznosítótól eltérően – nem kell attól tartania, hogy annak ellenére fizeti a jogdíjat (és azt nem követelheti vissza), hogy az eljárás tárgyát képező növényfajta, amellyel szemben semmisnek nyilvánítás iránti kérelmet terjesztenek elő, később semmisnek nyilvánítják;

e) azt a körülményt, hogy a jogbitorlást elkövető személyt – a hasznosítók esetében megszokottaktól eltérően – nem volt köteles negyedévenként elszámolni;

f) azt a megfontolást, hogy az oltalom alatt álló növényfajta jogosultja viseli az azzal járó inflációs kockázatot, hogy a bíróság előtti jogérvényesítés jelentős időszakot ölel át,

g) azt a megfontolást, hogy az oltalom alatt álló növényfajta jogosultja a bíróság előtti jogérvényesítés szükségessége miatt – nem úgy, mint az eljárás tárgyát képező növényfajta hasznosítására vonatkozó engedélyek megadásából származó bevételek elérése esetén – nem számolhat az eljárás tárgyát képező növényfajtaval elérhető bevételekkel;

h) azt a megfontolást, hogy az oltalom alatt álló növényfajta jogosultja az eljárás tárgyát képező növényfajta bitorlása esetén viseli mind a bíróság előtti eljárással összefüggő általános eljárási kockázatot, mind annak kockázatát, hogy végső soron nem lesz eredményes a végrehajtás a jogbitorlást elkövető személlyel szemben;

i) azt a megfontolást, hogy a növényfajta-oltalmi jogok bitorlása esetén a jogbitorlást elkövető személy önkényes magatartása megfosztja az oltalom alatt álló növényfajta jogosultját annak szabadságától, hogy eldöntse, hogy egyáltalán megengedi-e az eljárás tárgyát képező növényfajta jogbitorlást elkövető személy általi hasznosítását?

3. A jogbitorlást elkövető személy által a 2100/94 rendelet 94. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján a közösségi növényfajta-oltalmi jogok jogosultjának arra tekintettel fizetendő „arányos kártérítés [helyesen: méltányos díjazás]” meghatározása során, hogy jogosulatlanul folytatta a 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében megjelölt tevékenységeket, figyelembe kell-e venni az évente fizetendő díjnak a szokásos késedelmi kamatláb szerinti kamatait, ha abból kell kiindulni, hogy ésszerűen eljáró szerződő felek előírtak volna ilyen kamatot?

4. A jogbitorlást elkövető személy által a 2100/94 rendelet 94. cikke (2) bekezdésének¹⁴ első mondata alapján a közösségi növényfajta-oltalmi jogok jogosultja részére arra tekintettel megtérítendő, a „tevékenység eredményeképpen bekövetkező minden egyéb kár” kiszámítása során, hogy jogosulatlanul folytatta a 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében megjelölt tevékenységeket, az ugyanabban a térségben a 2100/94 rendelet 13. cikkének (2) bekezdésében megjelölt tevékenységek tekintetében a piaci engedélyek alapján fizetendő szokásos díj tekintendő-e a számítás alapjának?

¹⁴ Aki szándékosan vagy gondatlanul elköveti a fentieket, a jogosultnak a nevezett tevékenység eredményeképpen bekövetkező minden egyéb kára vonatkozásában kártérítésre kötelezhető. [94. cikk (1) bekezdés második mondat] Kevésbé súlyos gondatlanság esetén a fenti követelés a gondatlanság mértéke arányában csökkenthető, de a csökkentés nem lehet olyan mértékű, hogy a kártérítési követelés összege a jogbitorlást elkövetett személy oldalán keletkezett előnyök értékét ne érje el. [94. cikk (2) bekezdés]

Amennyiben a negyedik kérdésre adott válasz igenlő:

a) a 2100/94 rendelet 94. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti „egyéb kár” piaci engedély alapján való kiszámítása során egyedi esetben a 2) a)–i) kérdésben megnevezett megfontolásokat, illetve körülményeket és/vagy azt a körülményt, hogy az oltalom alatt álló növényfajta jogosultjának a bíróság előtti jogérvényesítés szükségessége miatt személyesen rá kell fordítania a szokásos időt a bitorlás felderítésére és az üggyel való foglalkozásra, és a növényfajta-oltalmi jogok bitorlása esetén szokásos mértékben fel kell derítenie a növényfajta-oltalmi jogok bitorlását, figyelembe kell-e venni oly módon, hogy azok igazolják a piaci jogdíj növelését?

b) a 2100/94 rendelet 94. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti „egyéb kár” piaci engedély alapján való kiszámítása során minden esetben meg kell-e állapítani átalány jelleggel egy további, meghatározott „bitorlási bírságot” is? Ez a jogérvényesítési irányelv 13. cikke (1) bekezdésének második mondatából következik?

c) a 2100/94 rendelet 94. cikke (2) bekezdésének első mondata szerinti „egyéb kár” piaci engedély alapján való kiszámítása során figyelembe kell-e venni az évente fizetendő díjnak a szokásos késedelmi kamatláb mértéke szerinti kamatait, ha abból kell kiindulni, hogy ésszerűen eljáró szerződő felek előírtak volna ilyen kamatozást?

5. Úgy kell-e értelmezni a 2100/94 rendelet 94. cikke (2) bekezdésének első mondatát, hogy a bitorlásból származó nyereség az e rendelkezés értelmében vett olyan „egyéb kár”, amely a 2100/94 rendelet 94. cikkének (1) bekezdése szerinti „arányos kártérítés [helyesen: méltányos díjazás]” mellett követelhető, vagy a 2100/94 rendelet 94. cikke (2) bekezdésének első mondata alapján fizetendő, bitorlásból származó nyereséggel csak a 94. cikk (1) bekezdése szerinti méltányos díjazás alternatívájaként tartoznak felróható magatartás esetén?

6. Ellentétesek-e a 2100/94 rendelet 94. cikkének (2) bekezdéséből eredő kártérítési igénnyel az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek szerint az oltalom alatt álló növényfajta jogosultja, akit a növényfajta-oltalmi jogok bitorlása miatti, ideiglenes intézkedés hozatalára irányuló eljárásban jogerősen ezen eljárásköltségeinek viselésére köteleztek, e költségek megtérítését akkor sem kérheti az anyagi jogra hivatkozva, ha pernyertes lesz az ugyanezen növényfajta-oltalmi jogok bitorlása miatti, az ügy érdemére vonatkozó későbbi eljárásban?

7. Ellentétesek-e a 2100/94 rendelet 94. cikkének (2) bekezdéséből eredő kártérítési igényjogosultsággal az olyan nemzeti rendelkezések, amelyek szerint a károsult a kártérítési igény peren kívüli és peres érvényesítésére fordított időért nem kérhet kártérítést a költségek megállapítására irányuló eljárás szűk keretein kívül, amennyiben az időráfordítás nem haladja meg a szokásos mértéket?

SZERZŐI JOGRA VONATKOZÓ ELŐZETES DÖNTÉSHOZATALI ÜGYEK

C-348/13. sz. előzetes döntéshozatali ügy – végzés¹⁵ (2014.10.21.)

Tárgy: szerzői és szomszédos jogok, internetes közzététel módja

A kérdést előterjesztő bíróság: Bundeserichtshof (Németország)

Az alapeljárás felei:

Felperes: BestWater International GmbH

Alperes: Michael Mebes, Stefan Posch

¹⁵ A végzés német nyelven a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d0f130dea626193c30bb4d29b777d24194cd2434.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4ObhmKe0?text=&docid=159023&pageIndex=0&doclang=DE&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=178995>

Tényállás:

Az alapeljárásban egy vízszűrő rendszereket gyártó és forgalmazó cég (az ügy felperese) megrendelésére hirdetési céllal készítettek egy 2 perces kisfilmet, amelyre nézve a felperesnek kizárólagos felhasználási joga van. A videót azonban alperesek engedély nélkül hozzáférhetővé tették a YouTube oldalán. A két alperes önálló vállalkozóként működő kereskedelmi ügynök, akik a felperessel versenyben álló vállalkozás számára folytattak tevékenységet. Az alperesek saját internetes honlapjukon, ahol az általuk forgalmazott termékeket hirdetik, ún. „framing” útján – azaz oly módon, hogy egy beágyazott linkre kattintva a film leírásra kerül a YouTube szerveréről és lejátszásra kerül a honlapokon megjelenő kereten belül – megjelenítették a felperes által megrendelt videót. A felperes véleménye szerint az alperesek ezáltal a filmet a német szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló törvény 19a. §-a értelmében a nyilvánosság számára jogosulatlanul tették hozzáférhetővé, ezért a jogsértés abbahagyását, kártérítést és a felszólítás költségeinek megtérítését követelte az alperesektől.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés:

Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv (Infosoc irányelv) 3. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik:

A valamely honlapon a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett mű saját honlapba történő beágyazása a fenti eset körülményei között nyilvánossághoz közvetítésnek minősül-e az Infosoc irányelv 3. cikkének (1) bekezdése értelmében abban az esetben is, ha az idegen művet ezzel nem közvetítik új közönség számára, és a közvetítés nem az eredeti közvetítéstől eltérő specifikus technikai módon történik?

Döntés:

Egy weboldalon nyilvánosan hozzáférhető, védett mű beágyazása egy másik weboldalba framing technikát alkalmazó linkelés útján – mint ahogy az az alapügyben történt – önmagában nem valósítja meg az Infosoc irányelv 3. cikkének (1) bekezdése szerinti nyilvánossághoz közvetítést, amennyiben az érintett mű nem egy új közönség részére kerül közvetítésre, és a nyilvánossághoz közvetítés nem egy olyan különleges technikai eljárás útján történik, amely az eredeti nyilvánossághoz közvetítés során alkalmazott eljárástól eltér.

C-470/12. sz. előzetes döntéshozatali ügy – kérelem¹⁶ (2014.10.14.)

Tárgy: üreshordozó-jogdíj központi költségvetésből való finanszírozhatósága

A kérdést előterjesztő bíróság: Tribunal Supremo, Sala Tercera Contencioso-Administrativo

Az alapeljárás felei:

Felperesek: Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), Derechos de Autor de Medios Audiovisuales (DAMA) és Visual Entidad de Gestión de Artistas Plásticos (VEGAP)

Alperesek: Administración del Estado, Asociación Multisectorial de Empresas de la Electrónica, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, de las Telecomunicaciones y de los contenidos Digitales (AMETIC), Entidad de Gestión, Artistas, Intérpretes o Ejecutantes y Sociedad de Gestión de España (AIE), Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO) és Artistas Intérpretes, Sociedad de Gestión (AISGE)

¹⁶ A kérelem magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=160613&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=184706>

Tényállás:

Az Infosoc irányelv 5(2)(b) pontja szerint a jogosultaknak méltányos díjazás jár az oltalom alatt álló műveikről való, természetes személy általi másolatkészítések után. Egyes tagállamokban e díjazást az elektronikus eszközökre kivetett díjból fizetik. Spanyolország ezzel szemben úgy döntött, hogy a jogosultak magáncélú másolás miatti kompenzálását közvetlenül az állami költségvetésből kívánja rendezni. A kompenzáció új rendszerét az 1657/2012 Királyi Rendelet vezette be, amely 2012. január 1-jén lépett hatályba. Mindezt a felperes spanyol közös jogkezelő szervezetek – közöttük az EGEDA – nehezményezték, arra való hivatkozással, hogy a rendszer ellentétes a közösségi joggal.

Amellett, hogy az EGEDA álláspontja szerint a rendszer a spanyol jog szerint alkotmányellenes, azt is előterjesztette, hogy az ellentmond az Infosoc Irányelvnek. Az EGEDA következetesen azon az állásponton van, hogy a spanyol rendszer azért nem kompatibilis az Irányelvvvel, mert nem fókuszál a jogosultat ért tulajdonképpeni hátrányra.

Ebben az értelemben a kiindulópont az volt, hogy Spanyolország csak abban az esetben vezetheti be a magáncélú másolásra vonatkozó kivételt, ha a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek. Az **Infosoc irányelv 5. cikke** ugyanis előírja, hogy:

„A tagállamok a 2. cikkben szabályozott többszörözési jog alól kivételeket, illetve korlátozásokat állapíthatnak meg a következő esetekben: (...)

b) bármely hordozóra természetes személy által magáncélra, kereskedelmi célt közvetlenül vagy közvetve sem szolgáló többszörözés tekintetében, feltéve, hogy a jogosultak méltányos díjazásban részesülnek, amelynek meghatározásánál figyelembe kell venni, hogy az érintett művel vagy más védelem alatt álló teljesítménnyel kapcsolatban alkalmaztak-e a 6. cikkben meghatározott műszaki intézkedést” [2001/29/EC 5 (2)(b)].

Az állításokat a spanyol állam visszautasította. Ahogy a képviselőjük rámutatott, annak az elvnek kell érvényesülnie, hogy a jogosult méltányos díjazáshoz jusson, ám a CJEU arról hallgatott, hogy kinek kell viselnie ennek költségét. Azzal szintén érveltek, hogy az Infosoc irányelv nem kötelezi az államokat, hogy konkrétan az eszközökre vessenek ki jogdíjat, sőt, maga a „levy” szó nem is szerepel az Irányelv szövegében. A kötelezettség a méltányos díjazásra szól.

A jogvita a Spanyol Legfelsőbb Bíróság közigazgatási jogi ügyszakáig jutott. Az ügy e szakaszában más közös jogkezelő szervezetek is csatlakoztak a perhez és bizonyítékként hivatkoztak a Bizottság által a spanyol hatóságokhoz intézett felhívásra, amely az új rendszernek a Padawan döntéssel való összeférhetőségét vizsgálta. Az EU alkotmány- és közigazgatási jogában járatos Díez-Picazo, valamint a Spanyol Legfelsőbb Bíróság négy másik bírója az előzetes döntéshozatali eljárás mellett döntött.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

1) Összeegyeztethető-e az Infosoc irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjával a magáncélú másolat után fizetendő méltányos díjazás azon rendszere, amelyet – a becsléshez a ténylegesen okozott kárt véve alapul – az állami költségvetés fedez, anélkül, hogy e tekintetben biztosítani lehetne, hogy a szóban forgó díjazás költségét a magáncélú másolatok felhasználói viseljék?

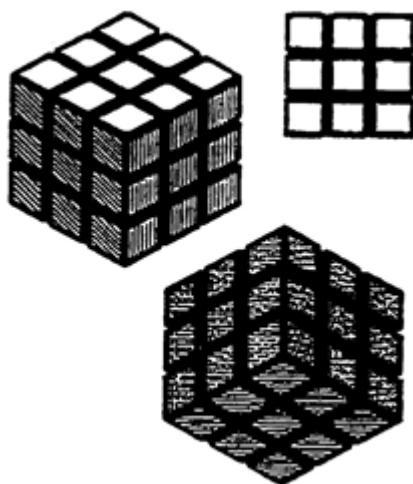
2) Az előző kérdésre adott igenlő válasz esetén, összeegyeztethető-e az Infosoc irányelv 5. cikke (2) bekezdésének b) pontjával, hogy az állami költségvetésből a magáncélú másolat után fizetendő méltányos díjazásra fordított teljes összeget, annak ellenére, hogy azt a ténylegesen okozott kár alapján számítják ki, az egyes pénzügyi évekre megállapított költségvetési előirányzatok keretein belül kell meghatározni?

VÉDJEGYEKRE VONATKOZÓ ÍTÉLETEK

T-450/09. számú ügy – a Törvényszék ítélete¹⁷

Felek: Simba Toys GmbH & Co. KG v. BPHH

1996. április 1-jén a Seven Towns Ltd térbeli megjelölés közösségi védjegykénti lajstromozását kérte a 28. osztályba tartozó „háromdimenziós kirakójátékok” áruk vonatkozásában. 1999. április 6-án a megjelölést közösségi védjegyként lajstromozták, 2006. november 10-én pedig megújították az oltalmat.

2006. november 15-én a Simba Toys német játékgyártó cég (a továbbiakban: felperes) törlési kérelmet nyújtott be a BPHH-hoz a 40/94/EK rendelet¹⁸ 7. cikke (1) bekezdésének a)–c) és e) pontjaira¹⁹ hivatkozással. A felperes többek között előadta, hogy a megjelölés olyan – elforgathatóságában rejlő – műszaki megoldást tartalmaz, amely csak szabadalomként oltalmazható, védjegyként azonban nem. A BPHH elutasította a törlési kérelmet, ezért a felperes keresetet nyújtott be a Törvényszékhez a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése iránt.

A Törvényszék elutasította a felperes keresetét. Álláspontja szerint a védjegy alapvető jellemzőit egyrészt maga a kocka, másrészt pedig az a rácsos szerkezet képezi, amely minden egyes oldalán látható. Az e szerkezet részét képező vastag fekete vonalak, amelyek a kocka három ábráján láthatók, és a kocka oldalainak belsejét négyzetrácsosozzák, egyáltalán nem

¹⁷ Az ítélet magyarul a következő oldalon érhető el:

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=160043&pageIndex=0&doclang=HU&mode=req&dir=&oc=c=first&part=1&cid=174140>

¹⁸ A közösségi védjegyéről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet

¹⁹ A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha

a) nem felel meg a 4. cikkben meghatározott követelményeknek;

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre; c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

...

e) kizárólag olyan formából áll, amely

i. az áru jellegéből következik; vagy

ii. a célzott műszaki hatás eléréséhez szükséges; vagy

iii. az áru értékének a lényegét hordozza. [7. cikk a)-c) és e) pont]

utalnak a kocka különálló elemeinek elforgathatóságára, ezért nem töltenek be semmilyen műszaki funkciót. Ugyanis a Rubik-kocka függőleges és vízszintes sávjainak elforgathatósága nem a fekete vonalakból következik, és nem is a rácsszerkezetből, hanem a kocka belső mechanikájából, amely a védjegy ábrázolásain nem látható. Mindezekre tekintettel **a Rubik-kocka formájának közösségi védjegyként történő lajstromozása nem tagadható meg azon indokból, hogy az műszaki funkciót testesít meg.**

A Törvényszék kiemelte, hogy a kérdéses védjegy alapján annak jogosultja nem tilthatja meg harmadik felek számára azt, hogy különféle elforgatható háromdimenziós kirakójátékokat forgalmazzanak. Fontosnak tartotta hangsúlyozni, hogy **a jogosult kizárólagos forgalmazási joga azokra a háromdimenziós kirakójátékokra korlátozódik, amelyek oldalaikon rácsszerkezetes kockaformákból állnak.**

A Törvényszék megállapította továbbá, hogy a szóban forgó védjegy rácsos kockaszerkezete jelentős mértékben eltér a piacon fellelhető más háromdimenziós kirakójátékok ábrázolásaitól. E szerkezet tehát rendelkezik olyan megkülönböztető képességgel, amelynek alapján a fogyasztók azonosítani tudják azoknak a termékeknek a gyártóját, akinek javára a védjegyet lajstromozták.